

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Aliæ sententiæ mediæ confutantur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Rejiciuntur duae extreme sententiae.

Dico primò: Decretum Dei liberum, in denominatione extrinseca, petita ab actione transiente, quâ Deus creaturas ad extra produxit, adaequate non consistere.

Probatum conclusio: Primò quia juxta hanc sententiam, non nisi in sensu metaphorico salutarum Deum liberè velle creaturas: Sed hoc reprobatur Scriptura, ut constat ex locis articulo sequenti relatis: Ergo &c. Sequela Majoris est evidens, externa enim creaturarum productio non nisi metaphorice potest dici illarum voluntas, & solum potest esse voluntas signi, non autem beneplaciti: unde juxta hanc sententiam Aureoli, nulla datur in Deo voluntas beneplaciti, sed tantum signi, quod est contra communem Theologorum sententiam.

Secundò, Deus ab aeterno dicitur liberè volens creaturas, & tamen actio illa transiens, quam ponit ista sententia, non fuit ab aeterno, sed in tempore: Ergo non denominatur liber ab illa.

Tertiò, Deum esse liberè volentem, est denominatio intrinseca: At intrinseca denominatio ab actione non immanente, sed formaliter transiente nequit praestari: Ergo Deus non potest constitui, nec denominari liberè volens creaturas, per actionem formaliter transientem, quâ illas ad extra produxit.

Quarò, Si haec sententia Aureoli vera esset, absque ullo inconvenienti posset Deus incipere aliquid velle de novo, cum non sit inconveniens, quod actio illa transiens productiva creaturarum, de novo ponatur in tempore: Consequens est falsum, ut constabit ex infra dicendis: Ergo & Antecedens.

Denique, Si Deum liberè diligere creaturas, nihil aliud esset quam eas producere, cum potentia ad non producendum, ut docet Aureolus: propositio ista ex Psal. 137. *Omnia quaecumque voluit fecit*, redderet hunc sensum, omnia quae fecit, cum posset non facere, fecit, quod est ridiculum. Et ista, sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, sic esset exponenda: sic dedit Filium mundo, ut daret Filium, quae est absurda locutio. Denique ista, *salvum me fecit, quoniam voluit me*, sic debet interpretari in sententia Aureoli: *salvum me fecit, quoniam salvum me fecit*, quae est negatoria repetitio.

Dico secundo: Actum liberum Dei non constitui per aliquam perfectionem extensivam, superadditam ad perfectiones necessarias, & ab illis ratione distinctam.

Probatum conclusio: Primò quia si actus liber Dei aliquam perfectionem extensivam actui necessario superadderet, Deus posset, vel potuisset habere aliquam perfectionem quam non habet: Sed hoc repugnat actui puro, & summe perfectioni, ut constat: Ergo & illud. Sequela Majoris est evidens: nam in Deo potuit esse decretum quod de facto non fuit, v. g. decretum creandi novum mundum, vel assumendi naturam Angelicam: Ergo si actus liber Dei aliquam perfectionem extensivam actui necessario superaddat, in Deo potuit esse aliqua perfectio extensiva, quae de facto in illo non est.

Secundo, Vel perfectio illa libera & extensiva est realiter identificata cum entitate divina, vel non: Si primum, illa non potest entitativè

A deficere, sed solum terminativè, & sic haec opinio coincidet cum communi sententia Thomistarum, infra exponenda. Si secundum, sequitur quod entitas divina & increata sit in potentia in ordine ad illam, quod repugnat actui puro, & summe perfectioni.

Tertiò, In Deo admittenda non est aliqua perfectio imperfecti admixta: Sed perfectio defectibilis sub ratione entitatis, vel perfectionis dicitur imperfectam, nam posse non esse, maxima imperfectio est: Ergo illa non debet in Deo admitti.

Denique, Hoc ipso quod perfectio illa entitativè sit defectibilis, debet à voluntate divina entitativè distingui, ut constabit ex dicendis §. sequenti, impugnando sententiam Fonsecae & Salas: Sed nulla potest in Deo admitti perfectio entitativè distincta ab ejus voluntate, alioquin illam actuaret & periceret, & cum ea realem compositionem efficeret: Ergo non potest admitti in Deo aliqua perfectio, defectibilis sub ratione perfectionis, & entitatis: licet (ut infra dicemus) possit in eo admitti perfectio defectibilis sub ratione purae terminationis.

Aliae sententiae mediae confutantur.

Inter duas sententias extreme oppositas, quas §. precedenti impugnavimus, duae versantur mediae, breviter hic confutandae: quarum una videtur affinis opinioni Aureoli, altera vero parum distans à sententia, quae à Recentioribus tribuitur Cajetano.

Dico ergo tertio: Decretum Dei liberum non constitui, etiam partialiter, & inadaequate per aliquid extrinsecum, nempe per effectus quos Deus ad extra produxit, vel per actionem, & causalitatem per quam illos produxit.

Probatum conclusio ratione fundamentali: Implicat causam adaequate, vel inadaequate constitui per suum effectum, cum prius natura quam illum producat, debeat esse complete, & adaequate constituta. Sed creatura producta, & actio productiva illarum, sunt effectus decreti voluntatis divinae: Deus enim (sicut inquit Apostolus) operatur omnia secundum consilium voluntatis suae: Ergo repugnat liberum Dei decretum partialiter & inadaequate constitui, per effectus ad extra productos, vel per actionem productivam illorum.

Confirmatur: In Scriptura creaturae dicuntur futurae, quia Deus illas vult: dicitur enim Psal. 137. *salvum me fecit, quoniam voluit me*. Et Psal. 134. *Omnia quaecumque voluit Dominus fecit*. Et Apocal. 2. *Tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata sunt*: Ergo volitio Dei libera est causa futurationis rerum; non verò futurationis rerum, ratio constitutiva ipsius liberae volitionis.

Dices cum Arrubal, & Granada: Velle Dei liberum non constitui, etiam inadaequate, per effectus ad extra productos, sed per causalitatem, seu actionem, quâ Deus illos ad extra produxit; & cum talis actio sit prior creaturis productis, consequens sit quòd volitio Dei libera per eam constituta, illas praecedat, sitque ab eis independens, ac proinde quòd verè affirmetur creaturas esse existentes vel futuras, quia Deus libere voluit.

Sed contra primò: Non solum creatura, sed etiam

et in Bibli...

- etiam causalitas, seu actio externa, quâ illa producuntur, est effectus volitionis liberæ Dei; si semel Deus agit per actionem transeuntem formaliter, ut supponunt illi Authores: Ergo non minus per actionem, quam per effectum productum, repugnat constitui liberum Dei decretum. Consequentia patet ex dictis, Antecedens autem probatur. De illa etiam causalitate & actione transeunte, verum est dicere, illam existere, vel futuram esse, quia Deus vult illam esse futuram. Sed non quia vult necessariò, aliàs necessariò existeret: Ergo quia vult liberè, & consequenter etiam illa causalitas est effectus volitionis liberæ Dei.
30. Secundò, Actio formaliter transiens, per quam Deus in sententia Adversariorum producit creaturas ad extra, non est à voluntate divina immediatè, & tanquam à principio elicente, sed mediatè tantum, & tanquam à movente, & applicante potentiam executivam ad illam elicendam: Atqui divina voluntas non applicat potentiam exequentem ad productionem creaturarum, ut est amor necessarius, aliàs necessariò applicaret; nec ut in actu primo liberè volens, quia ut sic non est applicans, sed potens applicare: Ergo applicat illam ut liberè volens in actu secundo, & consequenter ut volens liberè in actu secundo, ad talem actionem, & causalitatem priùs naturâ supponitur, & sic per illam non constituitur.
31. Confirmatur, & magis illustratur hæc ratio, exemplo voluntatis creatæ. Licet enim illa constituitur formaliter liberè volens, per internam volitionem ab ea elicitam, non tamen per actionem externam ab ipsa imperatam, & à potentia executiva elicitam; quia talis operatio se habet tantum ut effectus ipsius, & eam supponit priùs, saltem naturâ, liberè volentem. Idem proportionaliter dicendum est de voluntate Dei, quia similiter actio transiens ad extra, non comparatur ad illam per modum actionis ab ea elicite, sed per modum effectus ab illa imperati: unde eam priùs naturâ supponit liberè volentem, & consequenter liberum Dei decretum, adæquatè constitutum.
32. Confirmatur, & urgetur amplius: Quia intellectus divinus directivè ad actum divinæ voluntatis concurrat, nequit in ratione dirigentis, & proponentis actu objectum voluntati, per actum ipsius voluntatis constitui: Ergo pariter, quia divina voluntas applicativè concurrat ad actionem transeuntem potentie exequentis, per quam in sententia Adversariorum, Deus ad extra creaturas producit, nequit in ratione liberè applicantis, per talem actionem constitui.
33. Ex his impugnatus manet alter modus dicendi Basilii Legionensis, & Valentini Herice, qui volunt actum Dei liberum, in adæquatè & partialiter constitui per ipsos effectus ad extra productos: si enim per actionem, & causalitatem quâ causantur creatura, liberum Dei decretum constitui nequit; à fortiori constitui non poterit per effectus productos, qui posteriores sunt prædictâ causalitate, & qui cum procedant à voluntate Dei libera, eam supponunt ut liberè operantem.
34. Secundò principaliter arguitur, & magis confutatur uterque modus dicendi horum Authorum, in eodem serè rationibus quibus supra sententiam Aureoli impugnavimus. In primis enim, ut supra arguebamus, decretum liberum creandi
- v.g. mundum, ab æterno convenit Deo, & consequenter ab æterno est in Deo adæquatè illius constitutum: Sed nec effectus causati à Deo, nec actio quâ causantur (supposito quòd illa sit formaliter transiens, ut dicitur in Adversarii) sunt ab æterno: Ergo liberum Dei decretum, neque per effectus ad extra productos, neque per actionem per quam producuntur, constitui potest, etiam in adæquatè & partialiter.
- Secundò, Denominatio liberè volentis est Deo intrinseca, ac proinde adæquatè proveniens ab aliqua forma intrinseca, & in Deo existente: Sed nec effectus ad extra producti, nec actio transiens productiva illorum, sunt intra Deum, sed extra: Ergo idem quod prius.
- Tertiò, Divina voluntas non solum est indifferens ad causandum vel non causandum creaturas, sed etiam ad volendum vel nolendum illas causare: Ergo per ordinem ad volitionem vel nolitionem indifferenter, constituitur liberè volens: Sed effectus causati, & actio quâ causantur, non sunt volitio: Ergo non constituitur, etiam in adæquatè, liberum Dei decretum, nec pertinent ad voluntatem beneplaciti, sed tantum ad voluntatem signi, ut dicemus disputatione sequenti.
- Dico quartò: Actum Dei liberum non addere supra necessarium, modum aliquem realem ab illo ratione distinctum, qui potuerit Deo deficiere quoad suam realitatem modalem. Est contra Fonsæcam & Salas supra citatos, qui postquam Cajetani sententiam (prout ab ipsis intelligitur) ut parum in fide tutam rejecerunt, in suam inciderunt damnationem, eandem sequentes, mutato solum nomine perfectionis, in nomen realitatis modalis.
- Probatum ergo primò conclusio ratione quâ supra rejecimus prædictam Cajetani sententiam. Nulla entitas imperfecti admixta potest in Deo reperiri formaliter: Sed entitas modalis defectibilis, importat imperfectionem: Ergo in Deo admitti non debet. Major constat: Minor probatur. Aliquid posse non esse, maxima imperfectio est, cum sit posse esse nihil, quod est supremus imperfectionis gradus: Sed entitas modalis defectibilis potest vel non potest non esse: Ergo maximam imperfectionem importat.
- Confirmatur: Entitas quæ taliter est, quòd potest realiter non esse, non est à se, sed ab alio ut à causa vera & reali: Atqui non esse à se, sed ab alio tanquam à causa vera & reali, maxima imperfectio est: Ergo entitas modalis, quæ taliter est quòd potest realiter non esse, maximam imperfectionem importat. Minor constat: Elle enim ab alio tanquam à causa vera & reali, importat dependentiam ab illa: Sed omnis dependentia dicit imperfectionem: Ergo non esse à se sed ab alio ut à causa, maxima est imperfectio. Major autem, in qua posita est difficultas, probatur. Deus non aliâ ratione necessariò est, nisi quia non habet esse ab alio, sed à se. Attributa etiam & relationes, ideò necessariò sunt sine potentia ad non essendum, quia omnia conveniunt in ratione entis à se, per exclusionem cause. Ergo omnis entitas quæ taliter est, quòd potest non esse realiter, non est à se per exclusionem cause, sed ab alio ut à causa vera & reali.
- Quòd amplius urgetur: Attributa namque & relationes, sunt ab alio virtualiter, nempe ab essentia

essentia divina in qua virtualiter radicantur, & consequenter habent virtualiter causam; & tamen quia sunt à se per exclusionem causæ causalitatis formali influxu, non possunt non esse realiter: Ergo ut aliquid possit realiter non esse, licet non sufficit esse ab alio virtualiter, sed necessarium requiritur esse ab alio ut à causa reali, causante per influxum formalem.

Probat secundò conclusio ex alio inconvenienti: nam entitas illa modalis, quam illi Auctores volunt actum Dei liberum superaddere ad perfectionem necessarias, diceret in essentia ad perfectionem potentiam; si quidem essentia divina se haberet ad illam, sicut potentia ad actum, & sicut perfectibile ad perfectivum, & cum illa faceret reale compositionem.

Dices, talem entitatem modalem non distinguere ab essentia & voluntate divina, ac proinde non facere compositionem cum illa, nec ad eam comparari ut actum ad potentiam, vel ut perfectivum ad perfectibile.

Sed contra primò: implicat entitatem modalem realiter defectibilem, identificari cum re vel entitate realiter indefectibili; alioquin eadem entitas simul esset defectibilis & indefectibilis: Sed entitas illa modalis est defectibilis, cum potuerit non esse in voluntate divina, ut faterentur Adversarij; essentia verò & voluntas divina est omnino indefectibilis: Ergo entitas illa modalis non potest cum ea realiter identificari.

Secundò, Realis separabilitas est signum evidens realis distinctionis, cum idem à seipso separari realiter nequeat, sicut nec à se ipso realiter produci: unde dicit Aristoteles 7. Topic. cap. 7. Si potest alterum sine altero esse, non erit idem: Ergo si entitas modalis actum liberum constituens, fuit realiter separabilis à voluntate divina id est potuit realiter non esse, divinam voluntatem exultente, realiter ab illa distinguitur.

Dices, Ad separabilitatem illius entitatis modalis à voluntate divina, & entitate increata actus necessarij, non requiritur distinctionem realem, sed sufficere virtuales & eminentiales, fundatam in infinitate & eminentia divinæ nature, æquivalentis entitati defectibili & indefectibili. Sicut ad salvandum quod essentia divina sit communicabilis, non autem paternitas, sufficit distinctio virtualis fundata in eminentia ejusdem divinæ nature, æquivalentis absoluto & relativo, communicabili & incommunicabili.

Sed contra primò: Non minus repugnare videtur, ut idem separetur à seipso, quam quod idem à seipso procedat: Sed sola distinctio virtualis non sufficit ad salvandam realem processionem, ut constat in divinis attributis, quæ licet virtualiter ab essentia distinguantur, ab ea tamen realiter non procedunt: unde realis personarum distinctio, eâ solum ratione astringitur in divinis personis, ut salvetur processio unius ab altera: Ergo etiam virtualis distinctio non sufficit ad salvandam realem separabilitatem.

Secundò, Realiter mutabile & realiter immutabile, causabile & incausabile realiter, non possunt ratione solius distinctionis virtualis, in una & eadem entitate identificata inveniri: Ergo pariter sola virtualis distinctio non sufficit, ut in una entitate conveniat realiter defectibile & indefectibile.

Tertio, Si virtualis distinctio sufficeret ad realem separabilitatem, posset etiam sufficere, & se extendere ad realem separationem; & sic duo

A possent esse mutuo separata realiter, & tamen non esse realiter, sed tantum virtualiter distincta, quod est prorsus intelligibile.

Denique, Separabilitas includit distinctionem, & supra illam addit negationem essentialis connexionis: licet enim omnia distincta non sunt separabilia, ut est certum de fide de personis divinis, & plures docent de materia & forma, quantitate & figura; omnia tamen separabilia, sunt realiter inter se distincta: Ergo implicat actum Dei liberum constitui per aliquam entitatem modalem, realiter defectibilem, & à divina voluntate separabilem, & tamen cum ea realiter identificatam, & solâ ratione ab illa distinctam. Ex quo patet disparitas ad exemplum adductum, communicabilitas enim non importat negationem essentialis connexionis cum re incommunicabili, bene autem separabilitas. Unde licet eminentia divinæ entitatis, fundans distinctionem virtuales inter essentiam divinam & paternitatem, sufficiat ad verificandum, quod essentia divina communicetur Filio, non vero paternitas; non tamen sufficit, ut idem à seipso separetur, aut separabile sit.

Tertio principaliter arguitur contra eandem sententiam, Modus ille superadditus actui necessario, & divini decreti constitutus, debet esse perfectio: Ergo si ille potuit deficere, & non esse in Deo, aliqua perfectio potuit Deo deesse; quod tamen Adversarij admittunt, ne incidant in sententiam quam Caietano attribuerunt imò reputant absurdum, & fidei parum consonum. Consequentia patet: Antecedens in quo posita est difficultas probatur, primo quia omnis realitas absoluta, sub conceptu entitatis & realitatis, est formaliter perfectio: Sed entitas ista modalis, est entitas absoluta: Ergo est perfectio formaliter.

Secundò, Hujusmodi entitas est actualitas voluntatis divinæ, ut libera in actu primo, illam in actu secundo liberè volentem constituens: Sed actualitas, ut talis, est perfectio formaliter: Ergo entitas ista modalis formaliter est perfectio.

Confirmatur, & magis explicatur hæc ratio: Entitas illa modalis ponitur in voluntate divina, ut Deum constituat in actu secundo liberè volentem creaturas: Sed Deus constituit liber in actu secundo, & volens creaturas, per aliquam actualitatem scilicet per tendentiam actualem, vitalem, & affectivam in illas: Ergo entitas illa modalis addit aliquam actualitatem, & consequenter aliquam perfectionem voluntati divinæ: unde si talis modus potuit deficere, seu non esse in voluntate divina, manifestum est, aliquam perfectionem posse, vel potuisse Deo deesse, quod repugnat actui puro, & entitatem infinite perfectio.

Respondent Adversarij: modalem istam entitatem, esse quidem perfectionem formaliter, non tamen ratione distinctam à perfectione actus necessarij; ut plures non improbabiler docent de divinis relationibus, quod nempe ratione sui dicant perfectionem, non tamen distinctam in ratione perfectionis, à perfectione absoluta essentia, etsi in ratione entitatis virtualiter distinguatur ab illa. Cujus rationem reddit Salas sequutus Fonseca, quia scilicet modus iste realis supponit naturam divinam infinite perfectam; & ideo quamvis perfectionem dicat, non dicit tamen perfectionem superadditam, &

virtualiter à perfectione actus necessarii distinctam.

¶ Sed contra primò: Attributa divina supponunt naturam divinam, in propria linea naturæ infinitè perfectam; & tamen, hoc non obstante, illi superaddunt aliquam perfectionem, virtualiter & ratione distinctam, ut communiter docent Theologi: Ergo similiter quamvis entitas illa modalis, quæ secundum Adversarios constituit actum Dei liberum, supponat naturam divinam infinitè perfectam, hoc tamen non impediet, quin ei superaddat aliquam perfectionem virtualiter distinctam.

Secundò, Licet divina essentia supponatur infinitæ entitatis, modus ille realis superaddat entitatem, ratione distinctam ab entitate essentia: Ergo licet supponatur infinita perfectionis, superaddet perfectionem ad perfectionem essentia.

Tertiò, Modalis ista entitas superaddit actualitatem, est enim ultima actualitas voluntatis divinæ ut liberæ, sicut entitas actus necessarii est ultima actualitas voluntatis divinæ sub conceptu naturæ: Sed actualitas idem est quod perfectio, ut antea dicebamus: Ergo superaddit perfectionem.

¶ Dices: Origines activæ in personis Sanctissimæ Trinitatis, cum consistant in actione, addunt actualitatem supra lineam absolutam, & tamen, in frequentiori Thomistarum sententia, perfectionem non addunt: Ergo ex eo quod entitas modalis constituit decretum liberum, addat actualitatem supra volitionem necessariam, non sequitur addere perfectionem.

Respondeo primò, negando Antecedens, nam licet origines activæ in actione consistant, non tamen consistunt in actione distincta pro recto ab actibus absolutis, sed in actibus absolutis, connotatis relationibus: unde quamvis sint operationes, non addunt actualitatem supra actus absolutos.

Secundò responderi potest, quod sicut est peculiare in linea relativa, quod entitatem addat, & non addat perfectionem; quia non exprimit ordinem ad existentiam, vel ad subiectum cui convenit; ita est peculiare in hac linea, ut nec tendentia actualis notionalis, intellectiva, aut volitiva, & quæcumque alia actualitas relativa, nullam exprimat vel addat perfectionem ad lineam absolutam.

§. IV.

Ad respectum rationis consurgentes impugnantur.

¶ Dico quintò: Actum Dei liberum non constituit per respectum rationis ad creaturas.

Probatur: Vel talis respectus sumitur fundamentaliter, vel formaliter? Si primo modo sumatur, restat explicare quodnam sit ejus fundamentum, an sit quid Deo extrinsecum vel intrinsecum, creatum vel increatum, defectibile vel indefectibile &c. Et sic recurrunt omnes difficultates propositæ. Si verò secundum dicatur, in contrarium militent plura & efficacia argumenta.

In primis enim decretum Dei liberum, est quid reale & non fictum, & vera ac realis causa creaturarum: Ergo non potest constitui per aliquam formam rationis, ab intellectu constitutam, & à parte rei non existentem.

A Secundò, Ab æterno Deus dicitur liberè volens creaturas, & tamen ab æterno non est respectus rationis in Deo, cum intellectus creatus sit in tempore, & increatus non formet entia rationis, ut suppono ex Logica, & constat ex dictis Tractatu præcedenti.

Tertiò, Dato quod intellectus divinus formaret entia rationis, non tamen fabricare posset respectum constituentem liberum Dei decretum: vel enim illum fabricaret per actum liberum, vel per necessarium? Non secundum, alias respectus ille esset necessarius Deo, & consequenter decretum non esset liberum: Non primum, nam omnis actus liber intellectus divini, decretum liberum voluntatis constitutum supponit, cum libertas intellectus, ex libertate voluntatis oriatur: Ergo &c.

Quartò, Voluntas non redditur liberè volens per intellectum, vel effectum illius, sed per aliquid ab ipsa procedens: Sed respectus rationis ad creaturam, à voluntate divina formari nequit: Ergo nec actus liber Dei per illum constituitur.

Quintò, adversus hanc sententiam militat hoc argumentum, quod proponit Basilus Legionensis loco supra citato, & cuius solutionem se nunquam vidisse vel audisse testatur. Deus in re est actu volens: Ergo in re est omne necessarium ut actu sit volens: At respectus rationis non existit formaliter in re: Ergo non est necessarius, ut Deus sit volens actu.

Denique, Scriptura variis in locis asserit, liberà Dei voluntate omnia constitui & mutari, ac totam vim providentiæ & rerum universi feriem docet pendere à liberis Dei decretis; & SS. Patres, præsertim Augustinus & Thomas, Tract. præcedenti citati, affirmant Deum in suis decretis futura contingentia cognoscere: Ergo absurdum videtur talia decreta in mera entia rationis resolvere.

§. V.

Vera sententia statuitur, & explicatur.

D Licet in hac materia difficile non sit alioquin sententias impugnare, & ostendere quid non sit liberum Dei decretum, veram tamen preferre & explicare sententiam, & declarare in quo consistat libera Dei volitio, & quid ad perfectiones Dei necessarias superaddat, difficillimum, & ferè impossibile Theologis semper visum est. Ut tamen aliquantulum hoc sacratissimum ænigma possit intelligi, & perfecta Dei libertas, cum ejus immutabilitate conciliari, antequam nostram sententiam declarem, breviter hinc resumenda sunt ea quæ §. præcedentibus fuisse ostendimus & exposuimus.

E Constat ergo primò ex dictis supra, actum Dei liberum non superaddere ad perfectiones necessarias, perfectionem aut entitatem ratione ab illis distinctam; quia de ratione formæ constituentis liberum Dei decretum, est quod potuerit deficere, seu non esse in Deo; nempe si nolisset quod voluit, aut voluisset quod noluit, aut à volitione vel nolitione libera suspensus mansisset, quod esse possibile ostendimus antequam de defectu, vel entitate potuisset Deo deficere; alioquin Deus potuisset mutari, ut ostendimus: Ergo actus liber Dei non constituitur per aliquam perfectionem aut entitatem, ad perfectiones necessarias Dei superadditam.

Constat